

Nejdůležitějších právní změny v České a Slovenské republice

23. 4. 2020

Život v době koronavirové

Poslední týdny změnilly naše životy a práci způsobem, jaký jsme si ještě na konci února sotva dokázali představit. Postupně si zvykáme na to, že místo každodenního docházení do kanceláře, řada z nás zapíná počítač výhradně z domova, osobní schůzky nahradily videokonference, komunikace s obchodními partnery se často stáčí k jedinému tématu.

Nastala doba, kdy podnikatelé musí čelit nepříjemným problémům a výzvám, které jsou zcela zásadní pro jejich přežití a budoucí podnikatelskou činnost. Rady firem se dotkla vládní opatření v souvislosti s nouzovým stavem, ať už se týká změn či zastavení jejich provozu, omezeného pohybu pracovní síly, uzavření hranic či poklesu poptávky. V této souvislosti jsme vytvořili expertní týmy, které pro vás pravidelně sledují nejnovější opatření vlády, informují o nově přijaté krizové legislativě, odpovídají na naléhavé otázky v souvislosti s vaším podnikáním a vydávají praktická doporučení. O naše znalosti a zkušenosti se také s vámi rádi dělíme v našich praktických příručkách a v rámci série webinářů.

Právnícká veřejnost však nežije jen koronavirem. Za zmínku určitě stojí velká novela zákona o obchodních korporacích, kterou lze bez nadsázky považovat za nejzásadnější právní počin posledních třech měsíců či novinky u odvolání vedoucího zaměstnance a celá řada dalších témat, které vám přinášíme v novém čísle tohoto newsletteru.

Přejeme vám příjemné čtení, hodně zdraví a brzký návrat do našich normálních životů, na které jsme byli dosud zvyklí.

[Jiří Kokeš](#) | Vedoucí advokát | Praha

Eversheds Sutherland

Oasis Florenc
Pobřežní 394/12
Praha 8, 186 00
Czech Republic
paha@eversheds-sutherland.cz

Cintorínska ul. 3/a
Bratislava, 811 08
Slovak Republic
bratislava@eversheds-sutherland.sk

www.eversheds-sutherland.com

eversheds-sutherland.cz

© Eversheds Sutherland 2020. Všechna práva vyhrazena.

Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o., IČO 290 50 821, Pobřežní 394/12, Karlín, 186 00 Praha 8, Česká republika, MŠ Praha, C 162938, je součástí Eversheds Sutherland, která celosvětově působí prostřednictvím různých samostatných právních subjektů. Úplný popis struktury a seznam kanceláří najdete na www.eversheds-sutherland.com.

Tento dokument a informace v něm uvedené mají pouze obecný informativní charakter a nejsou právní radou v konkrétní záležitosti. Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o. neodpovídá za jakékoli jednání učiněné na základě informací obsažených v tomto dokumentu.

CZ | Legislativním procesem prošly klíčové zákony zmírňující dopady koronavirové krize na firmy

Poslanecká sněmovna schválila prodloužení nouzového stavu do 30. 4. 2020.

Na svém posledním zasedání projednala další balík vládních zákonů ke zmírnění dopadů omezení zavření některých provozů v oblasti obchodu a služeb, omezení pohybu lidí či uzavření hranic. Zatímco některé zákony již prošly celým legislativním procesem, jiné návrhy zákonů nejsou zatím účinné a budou v nejbližších dnech projednány Senátem (Stav k 15. 4. 2020).

Účinnosti již nabyly následující zákony

Zákon č. 161/2020 Sb., o některých úpravách v oblasti zaměstnanosti v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii v roce 2020 a novela zákona o zaměstnanosti.

Dopady epidemie na zaměstnanost řeší vládou schválený program Antivirus, který kompenzuje zaměstnavatelům mzdy zaměstnanců, kteří nemohou pracovat kvůli nařízení karantény, uzavření provozovny na základě nařízení vlády nebo v důsledku souvisejících hospodářských potíží. Zaměstnavatelé tak mohou obdržet příspěvek 60 % nebo 80 % z programu Antivirus (v závislosti o jakou překážku v práci se bude jednat) na úhradu vyplacené náhrady mzdy včetně odvodů, které jsou zaměstnavatelé povinni svým zaměstnancům hradit.

Uvedený zákon výslovně stanoví, že firmy žádající o podporu z programu Antivirus nemusí předkládat potvrzení o bezdlužnosti vůči veřejným rozpočtům, pokud jde o placení daní a povinných pojistných odvodů, a tedy i tito zaměstnavatelé na příspěvek dosáhnou.

Současně zaměstnavatelům vyskytujícím se na chráněném trhu práce (více než 50 % zaměstnanců se zdravotním postižením) umožnil získat příspěvek dle zákona o zaměstnanosti i na pokrytí náhrady mezd vyplacených zaměstnancům nacházejícím se na překážkách, což předchozí právní úprava neumožňovala.

Zákon č. 137/2020 Sb., o některých úpravách v oblasti elektronické evidenci tržeb v souvislosti s vyhlášením nouzového stavu.

Podnikatelé a další poplatníci, kterých se týká elektronická evidence tržeb, nemají povinnost evidovat své tržby po dobu vyhlášeného nouzového stavu, a také následující tři měsíce po jeho skončení.

Zákon č. 177/2020 Sb., o některých opatřeních v oblasti splácení úvěrů v souvislosti s pandemií COVID-19.

Návrh počítá s vyhlášením tzv. moratoria na splácení úvěrů, peněžitých zápůjček nebo hypoték, které jsou zajištěny nemovitou věcí nebo byly poskytnuty za určitým účelem a bude závazný pro všechny banky a nebankovní společnosti.

Dlužníkům z řad podnikatelů, ale i fyzických osob, by měl zákon umožnit přerušit povinnost hradit jednotlivé splátky na dobu tří nebo šesti měsíců, pokud o to projeví zájem, nejdéle však do doby 31. 10. 2020.

Zákony zatím pouze schválené

„Lex covid justice“ – Zákon o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastníci se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a exekučního řádu.

Tento balíček legislativních změn ze strany ministerstva spravedlnosti má např. podnikatele ochránit před insolvencí odložením povinnosti podat na sebe insolvenční návrh po dobu platnosti mimořádných opatření a také 6 měsíců poté, pokud byl úpadek způsoben právě těmito mimořádnými opatřeními. Také by zákon měl zastavit dlouhodobě bezvýsledné

exekuce a až do konce června pozastavit až na výjimky exekuce movitých věcí a nemovitostí. Dále umožnit prominout zmeškané procesní lhůty u soudních řízení nebo zmírnit podmínky oddlužení. Současně by měly být prodlouženy funkční období statutárních orgánů.

Zákony čekající na podpis prezidenta

Návrh zákona o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na nájemce prostor sloužících podnikání.

Účelem návrhu je ochrana nájemců komerčních prostor, kteří z důvodu výpadku příjmů budou mít problémy se zaplacením nájmu. Stávající návrh brání pronajímatelům jednostranně ukončit nájem (tzv. moratorium) z důvodu, že nájemce se ocitne v prodlení s placením nájemného za období 12. 3. až 30. 6. 2020. Pronajímatel bude omezen takto ukončit nájem až do doby 31. 12. 2020, přičemž nájemce bude mít povinnost do stejné doby uhradit dlužné nájemné. Ostatních sankcí spojených s neplacením nájemného (např. smluvní pokuty) se však moratorium netýká.

[Michal Hrabovský | Vedoucí advokát | Praha](#)

[Martina Vodičková | Koncipientka | Praha](#)

CZ | Přijetí komplexní novely zákona o obchodních korporacích

Přijatou novelu zákona o obchodních korporacích lze bezesporu považovat za největší změnu soukromoprávního balíku zákonů účinného od roku 2014. Novela zasahuje průřezově do celého zákona a přináší řadu změn s tím, že většinu z nich lze považovat za veskrze pozitivní. Novela nabývá účinnosti dne 1. 1. 2021.

Novinka, kterou uvítají opravdu všichni, je možnost rozdělit zisk na základě schválené účetní závěrky po celé následující účetní období a nikoli pouze po dobu šesti měsíců, jak tomu bylo doposud. Obchodním korporacím se tak znatelně rozšiřuje časový rámec, ve kterém může k rozdělení zisku dojít, což lze jen uvítat.

Nově se výslovně stanoví zákaz poskytnutí bezúplatného plnění společníkovi nebo osobě blízké s tím, že novela dále stanoví, v jakých případech se tento zákaz neuplatní (např. příležitostné dary či věnování učiněné v přiměřené výši na veřejně prospěšný účel).

Dochází též k rozšíření notifikační povinnosti, a to na samotné obchodní korporace. Hodlá-li tak obchodní korporace uzavřít smlouvu s vlivnou nebo ovládající osobou anebo s osobou ovládanou stejnou ovládající osobou, má statutární orgán povinnost informovat kontrolní orgán, byl-li zřízen, jinak nejvyšší orgán. Uvedené se neaplikuje pro smlouvy uzavírané s osobou řídící nebo s jinou osobou z koncernu.

Veškeré peněžité vklady byly u s.r.o. doposud skládány na zvláštní účet zřízený správcem vkladů. V zájmu zlevnění a zrychlení zakládání nízkokapitálových společností se nově upravuje možnost splatit peněžítý vklad s.r.o. i jiným způsobem, nepřesáhne-li výše všech nepeněžitých vkladů 20.000 Kč. Cílem je, aby opravdu stačila jedna návštěva notáře pro založení a vznik společnosti.

Novela též výslovně umožňuje, aby na valné hromadě byl společník přítomen společně s jednou jím určenou osobou, není-li tato možnost společenskou smlouvou vyloučena. Lze předpokládat, že tato možnost bude využívána zejména v případech projednávání např. účetní závěrky, kdy společník bude chtít využít služeb příslušného specialisty. V případě s.r.o. navíc musí společník doložit vázanost přítomné osoby mlčenlivostí ve stejném rozsahu, v jakém je sám vázán.

Zásadním způsobem se též mění monistická struktura akciové společnosti, když se ruší statutární ředitel s tím, že výkon jeho působnosti je přenesen na správní radu, která bude nejen statutárním orgánem společnosti, ale bude též zajišťovat obchodní vedení společnosti a vykonávat dohled nad činností společnosti.

Stejně jako u s.r.o. se u akciových společností stanoví možnost vydání akcií s „vysílacím právem“, tedy právem jmenovat jednoho či více členů představenstva a tyto členy odvolat. Celkový počet takto jmenovaných členů nesmí být větší než počet členů jmenovaných valnou hromadou.

Novela obecně stanoví povinnost přizpůsobit zakladatelská právní jednání nové právní úpravě do 1. 1. 2022. Výjimka z této lhůty se týká např. pravidel ohledně zastoupení zaměstnanců v dozorčí radě, kdy je za stanovených podmínek upravena lhůta pěti let pro provedení příslušných změn.

V rámci novely zákona o obchodních korporacích dochází též ke změnám dalších předpisů, a to zejména zákona o veřejných rejstřících a občanského zákoníku.

[Jiří Kokeš](#) | Vedoucí advokát | Praha

SK | Najvyšší súd rozhodol v kauze G-komponent

Na začiatku roka bolo zverejnené prvé rozhodnutie Najvyššieho súdu SR v kauze G-komponent, teda platby za prístup do distribučnej sústavy [*Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obdo/18/2019*]. Najvyšší súd pomerne prekvapivo rozhodol v prospech distribučnej spoločnosti a zrušil rozhodnutia nižších súdov, ktoré zneli v prospech výrobcu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie.

Výrobcovia elektriny boli od roku 2014 povinní platiť G-komponent na základe vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 221/2013 Z. z. (ďalej len „**Vyhláška**“). Ústavný súd SR však v roku 2016 rozhodol, že Vyhláška je čiastočne protiústavná, ak ukladá výrobcom povinnosť uhrádzať G-komponent bez platnej zmluvy o prístupe [*Nález Ústavného súdu SR č. k. PL. ÚS 17/2014-132*].

Najvyšší súd však rozhodol, že zmluva o prístupe a pripojení uzatvorená podľa predošlého zákona [*Zákon č. 656/2004 Z.z. o energetike*] zostala aj po prijatí nového zákona o energetike [*Zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike*] v platnosti.

S vyššie uvedeným záverom sa možno len ťažko stotožniť. Právna úprava prístupu do sústavy sa prijatím nového zákona podstatne zmenila. Zmeny podľa nášho názoru vylučujú vyššie uvedený záver Najvyššieho súdu. Rovnako tento názor koliduje aj s názorom Ústavného súdu, ktorý jasne vymedzil prístup do sústavy. Pokiaľ zmluva o prístupe neobsahuje do konca roka 2018 aj záväzok k distribúcii elektriny, nie je možné hovoriť o zmluve o prístupe a účtovať G-komponent.

[Ján Macej](#) | Advokát | Bratislava

CZ | Novinky u odvolání vedoucího zaměstnance

Dle zákoníku práce lze možnost odvolání vedoucího zaměstnance z pracovního místa sjednat s vedoucími zaměstnanci na dvou nejvyšších úrovních organizační struktury zaměstnavatele pod statutárním orgánem. Dle stávající praxe však v kolektivní nebo jiné smlouvě, popř. ve vnitřním předpisu, lze okruh vedoucích zaměstnanců, s nimiž lze možnost odvolání sjednat, vymezit širěji (až na okruh všech vedoucích zaměstnanců). To se, bohužel pro zaměstnavatele, nejspíš brzy změní. Dle tzv. velké novely zákoníku práce (aktuálně v PSP ČR) bude možné odvolatelnost sjednat pouze u vedoucích zaměstnanců na dvou nejvyšších úrovních pod statutárním orgánem, rozšířit tento okruh na další vedoucí zaměstnance na nižších úrovních už možné nebude.

Současně s odvoláním je zaměstnavatel povinen zaměstnanci navrhnout nové pracovní zařazení, a k přijetí návrhu mu stanovit přiměřenou lhůtu. Tomu, jak dlouhá má tato lhůta být, se nedávno věnoval Nejvyšší soud ČR. Záleží pochopitelně na okolnostech, ale za situace, kdy odvolaný zaměstnanec z titulu své pracovní pozice má vědomost o volných pracovních místech u zaměstnavatele, po něm může zaměstnavatel požadovat, aby se rozhodl okamžitě.

Soudy se aktuálně zabývají též otázkou, zda je povinnou náležitostí návrhu pracovního zařazení i místo výkonu práce. V tuto chvíli lze zaměstnavatelům doporučit, aby návrh pracovního zařazení obsahoval všechny podstatné náležitosti pracovní smlouvy včetně specifikace místa výkonu práce.

[Ondřej Beněš](#) | Advokát | Praha

Ve zkratce

CZ V legislativním procesu se nyní nachází novela, která by měla výrazně navýšit soudní poplatky, a to v některých případech až na dvojnásobek. Uvedená novela zákona o soudních poplatcích by měla být účinná od 1. 7. 2020.	Kateřina Demová Advokátka Praha
CZ Vláda schválila návrh nového zákona o hromadných žalobách. Po dalších úpravách se má zákon nakonec týkat jen spotřebitelských sporů. Platit by měl v lednu 2022.	Vojtěch Faltus Advokát Praha
CZ Může-li zaměstnavatel vzhledem ke sjednaným pracovním podmínkám přidělovat zaměstnanci jinou práci než tu, pro jejíž výkon dlouhodobě pozbyl zdravotní způsobilost, není nesplňování zdravotních předpokladů pro výkon práce důvodem k rozvázání pracovního poměru výpovědí zaměstnavatele, je-li zaměstnanec zdravotně způsobilý konat jinou z více sjednaných prací. (NS 21 Cdo 670/2019)	Tomáš Jelínek Advokát Praha
CZ Do PS ČR se vrátila novela zákona o silniční dopravě, jejíž cílem je regulace Uberu. Nově má být v pozici zprostředkovatele taxislužby, který musí zajistit, že řidič má příslušné podnikatelské oprávnění, a vést evidenci přeprav. Novela také zmírňuje podmínky pro taxikáře obecně.	Katarína Jendželovská Advokátka Praha
CZ Rozhodnutí o nákladech řízení o zrušení a vypořádání spoluvlastnictví se má odvíjet od toho, že v řízení mají všichni účastníci (spoluvlastníci) shodné procesní postavení. Jako spravedlivé východisko pro rozhodnutí o nákladech řízení se proto jeví, aby každý z účastníků sám nesl své náklady řízení a nebyl povinen hradit náklady jiného spoluvlastníka, ledaže by pro to byly dány zvláštní důvody. (II. ÚS 572/19)	Jiří Koubek Koncipient Praha
SK Od 1. 1. 2020 došlo k rozšíreniu výnimky z nelegálneho zamestnávania pre jednoosobové spoločnosti s ručením obmedzeným, ktoré majú jediného spoločníka fyzickú osobu.	Filip Kozoň Koncipient Bratislava
SK Za zdaňovacie obdobie od 1. 1. 2020 sa prvýkrát uplatní znížená sadzba dane z príjmov vo výške 15 %, ktorá platí pre fyzické osoby podnikateľov a právnické osoby, ak ich príjmy v príslušnom zdaňovacom období neprekročia sumu 100.000 EUR.	Kateřina Liebscherová Advokátka Bratislava